

Scuola Archeologica Italiana di Atene
Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή Αθηνών

HELLENIC REPUBLIC
Ministry of Culture and Sports

SEMINARI ON-LINE

---

*Η συνεργασία της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων με την Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή
και το Istituto Superiore per la Conservazione ed il Restauro της Ρώμης*

ΠΑΡΗ ΚΑΛΑΜΑΡΑ, Διευθύντρια της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων

Τον Ιούλιο του 2017 η Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων ξεκίνησε τη συνεργασία με το Istituto Superiore per la Conservazione ed il Restauro και την Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή στην Αθήνα σε ένα πιλοτικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο *In situ conservation of underwater archaeological sites: methods and case studies* στη θαλάσσια περιοχή της «Βυθισμένης Πολιτείας» της Παλαιάς Επιδαύρου. Στη συνέχεια, κατά τα έτη 2018 και 2019, έπειτα από την υπογραφή σχετικών συμφωνιών μεταξύ των τριών φορέων, πραγματοποιήθηκε κατά τους θερινούς μήνες συνεργατική έρευνα. Η έρευνα αυτή επικεντρώθηκε, μεταξύ άλλων, στον εντοπισμό και τρισδιάστατη φωτογραμμετρική αποτύπωση όλων των ορατών κτιρίων του συγκροτήματος της έπαυλης, στη διενέργεια αναγνωριστικής έρευνας κατά μήκος της ακτής για τον εντοπισμό της διασποράς κτιριακών καταλοίπων, στην ανασκαφική έρευνα σημαντικών τομέων της έπαυλης, και στη συντήρηση και στερέωση τοίχων της έπαυλης ώστε να προστατευθούν από τη φθορά που προκαλούν τα φυσικά στοιχεία και οι επισκέπτες.

Στις τρεις διαδοχικές αποστολές, από το 2017 έως το 2019, σημαντική ήταν η συμβολή των Ιταλών επιστημόνων στη μετάδοση γνώσεων και τεχνικών ως προς την *in situ* συντήρηση ενάλιων οικοδομημάτων προς το προσωπικό της Υπηρεσίας μας, καθώς οι τεχνικές αυτές εφαρμόζονται επιτυχώς και επί σειρά ετών μεταξύ άλλων στη βυθισμένη πόλη Baia της Ιταλίας.

Η έρευνα των τελευταίων ετών απέφερε σημαντικά επιστημονικά αποτελέσματα και αρχαιολογικά ευρήματα, τα οποία έχουν παρουσιασθεί σε σειρά συνεδρίων και δημοσιευθεί, μεταξύ άλλων, στο *Annuario della Scuola Archeologica Italiana di Atene e delle Missioni Italiane in Oriente*, φωτίζοντας τομείς σχετικά με την περιοχή και την ιστορία της που ήταν άγνωστοι έως σήμερα καθώς στο παρελθόν δεν είχε πραγματοποιηθεί ανασκαφική έρευνα.

Τα επιστημονικά αυτά αποτελέσματα είναι βέβαιο ότι θα συμβάλουν μελλοντικά στη διαχείριση και ανάδειξη του σπουδαίου αυτού ενάλιου αρχαιολογικού χώρου, ο οποίος βρίσκεται κοντά στην ακτή και είναι επομένως προσβάσιμος στο κοινό. Επιπλέον, μπορεί να αποτελέσει έναν «οδηγό» για τη διαχείριση και την ανάδειξη αντίστοιχων παράκτιων βυθισμένων αρχαιολογικών χώρων.

Η συνεργασία μας με την Ιταλική Ομάδα και την Ιταλική Αρχαιολογική Σχολή υπήρξε εξαιρετική από το ξεκίνημά της έως και σήμερα και είναι ιδιαίτερη τιμή για μας που έχουμε φτάσει σε αυτό το σημείο της έρευνας από κοινού. Οι παρούσες συνθήκες παγκοσμίως δυσχεραίνουν την υλοποίηση της έρευνας για το 2020, εντούτοις, καθώς και η διαδικασία των επίσημων εγκρίσεων για διετή συνεργασία μας έχει προχωρήσει, έχουμε την ελπίδα ότι η έρευνα θα συνεχιστεί απρόσκοπτα και με ανάλογα ικανοποιητικά αποτελέσματα στο άμεσο μέλλον.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τους Dr Emanuele Papi, Dr Barbara Davidde Petriaggi και Δρ Παναγιώτα Γαλιατσάτου, που μέσα από τη γόνιμη συνεργασία τους οδηγήθηκαν στα επιστημονικά συμπεράσματα που σας παρουσιάζονται στο παρόν διαδικτυακό σεμινάριο.